

# Samhällslära

## Bedömning av elevens lärande och kunnande i samhällslära i årskurs 3–6

I undervisningen i samhällslära ska man genom bedömning och respons av lärandet handleda och uppmuntra eleverna att agera aktivt och konstruktivt i den egna närmiljön och att tillämpa sina samhällskunskaper och -färdigheter i praktiken. I bedömningen ska läraren beakta olika sätt att arbeta och producera. Uppmärksamhet ska fästas vid hur väl eleven behärskar sina samhällskunskaper och -färdigheter.

Läraren ska ge ett verbalt omdöme eller ett siffervitsord i samhällslära genom att bedöma elevernas kunnande i relation till de mål som i den lokala läroplanen fördelats årskursvis i årskurserna 3–6. Läsårsbedömningen i årskurs 6 grundar sig på de mål för undervisningen i läroämnet som fördelats för årskursen i den lokala läroplanen.

För att definiera kunskapsnivån för läsårsbetyget i årskurs 6 ska läraren använda de nationella bedömningskriterierna i samhällslära. Eleven har uppnått målen i samhällslära för vitsorden 5, 7, 8 eller 9 då elevens kunnande i huvudsak motsvarar den nivå av kunnande som beskrivs i kunskapskraven för vitsordet i fråga. Helhetsbedömningen av kunnandet för vitsorden 4, 6 och 10 ska bildas utgående från målen för läroämnet samhällslära och i relation till ovan nämnda kunskapskrav för läsårsbedömningen. Om eleven uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål kan det kompensera en underkänd eller svagare prestation i något annat mål. Bedömningen av elevens arbete ska ingå i läsårsbedömningen i samhällslära och i vitsordet som ska bildas.

Med tanke på studieframgången är det viktigt att eleven har en uppfattning om hur det omgivande samhället fungerar, ser sig själv som en del av medborgarsamhället och är medveten om sitt ansvar och sina möjligheter att påverka.

| Mål för undervisningen                                                                   | Innehåll | Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen                              | Föremål för bedömningen | Kunskapskrav för vitsordet 5                                                                           | Kunskapskrav för vitsordet 7 | Kunskapskrav för vitsordet 8 | Kunskapskrav för vitsordet 9 |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| Betydelse, värderingar och attityder                                                     |          |                                                                                        |                         |                                                                                                        |                              |                              |                              |
| M1 väcka elevens intresse för det omgivande samhället och för samhällslära som vetenskap | I1-I4    | Eleven intresserar sig för det omgivande samhället och för samhällslära som vetenskap. |                         | Används inte som grund för bildandet av vitsord. Eleven handleds att reflektera över sina erfarenheter |                              |                              |                              |

| Mål för undervisningen                                                                                                                                                                                                  | Innehåll | Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen                                                                                                                                           | Föremål för bedömningen                                                       | Kunskapskrav för vitsordet 5                                                                                                                                                                      | Kunskapskrav för vitsordet 7                                                                                                                                                                        | Kunskapskrav för vitsordet 8                                                                                                                                                                      | Kunskapskrav för vitsordet 9                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                         |          |                                                                                                                                                                                                     |                                                                               | <i>som en del av självvärderingen.</i>                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                        |
| M2 stödja eleven att öva sin etiska omdömesförmåga i olika mänskliga, samhällliga och ekonomiska frågor                                                                                                                 | I1-I4    | Eleven lär sig att öva sin etiska omdömesförmåga i mänskliga, samhällliga och ekonomiska frågor.                                                                                                    |                                                                               | <i>Används inte som grund för bildandet av vitsord. Eleven handleds att reflektera över sina erfarenheter som en del av självvärderingen.</i>                                                     |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                        |
| <b>Att inhämta kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och förståelse för samhällsfrågor</b>                                                                                                                   |          |                                                                                                                                                                                                     |                                                                               |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                        |
| M3 stödja eleven att uppfatta sig själv som en individ och medlem i olika grupper och handleda eleven att förstå betydelsen av de mänskliga rättigheterna och jämlikhet samt att känna till grunderna för rättssystemet | I1-I3    | Eleven lär sig att uppfatta sig själv som en individ och medlem i olika grupper, att förstå betydelsen av de mänskliga rättigheterna och jämlikhet samt att känna till grunderna för rättssystemet. | Förmåga att reflektera över gemensamma spelregler och principen om lika värde | <p>Eleven ger exempel på gemensamma spelregler.</p> <p>Eleven känner igen saker i vardagen i anknytning till de mänskliga rättigheterna och jämlikhet.</p> <p>Eleven känner under handledning</p> | <p>Eleven berättar varför gemensamma spelregler behövs.</p> <p>Eleven beskriver betydelsen av jämlikhet och mänskliga rättigheter.</p> <p>Eleven ger ett exempel på hur rättssystemet fungerar.</p> | <p>Eleven förklarar betydelsen av gemensamma spelregler också i praktiken.</p> <p>Eleven kan motivera varför de mänskliga rättigheterna är betydelsefulla och varför ett rättsväsende behövs.</p> | Eleven redogör för den betydelse gemensamma spelregler, rättsväsendet och mänskliga rättigheter har för hur samhället fungerar och för dess medlemmar. |

| Mål för undervisningen                                                                                                          | Innehåll | Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen                                                                         | Föremål för bedömningen                                       | Kunskapskrav för vitsordet 5                                                                                            | Kunskapskrav för vitsordet 7                                                                                                         | Kunskapskrav för vitsordet 8                                                                                             | Kunskapskrav för vitsordet 9                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                 |          |                                                                                                                                   |                                                               | igen centrala rättsliga principer.                                                                                      |                                                                                                                                      | Eleven ger exempel på hur rättssystemet fungerar.                                                                        |                                                                                                                                      |
| M4 handleda eleven att analysera mediernas roll och betydelse i den egna vardagen och i samhället                               | I1-I4    | Eleven lär sig uppfatta medias roll och betydelse i den egna vardagen och i samhället.                                            | Förmåga att uppfatta mediernas roll                           | Eleven uppfattar hur media påverkar hans eget liv.                                                                      | Eleven ger exempel på olika sätt på vilka media påverkar hans eget liv och i samhället.                                              | Eleven beskriver vilken betydelse media har i hans eget liv och hur olika medier kan användas för att påverka.           | Eleven redogör för mediernas olika sätt att påverka i samhället och granskar användningen av media och mediernas betydelse kritiskt. |
| M5 hjälpa eleven att inse betydelsen av arbete och entreprenörskap i närmiljön                                                  | I1, I4   | Eleven lär sig förstå betydelsen av arbete och entreprenörskap i närmiljön.                                                       | Förmåga att förstå betydelsen av arbete och entreprenörskap   | Eleven uppfattar skillnaderna mellan lönearbete och entreprenörskap.                                                    | Eleven ger exempel på drag i lönearbete och entreprenörskap och nämner yrken som representerar dem.                                  | Eleven beskriver betydelsen av arbete och entreprenörskap som utkomställa för familjen.                                  | Eleven analyserar betydelsen av lönearbete och entreprenörskap i sin närmiljö.                                                       |
| M6 handleda eleven att förstå att information om samhällsfrågor som produceras av olika aktörer förmedlar olika värderingar och | I1-I3    | Eleven lär sig att förstå att det finns olika värderingar, perspektiv och syften i anknytning till information om samhällsfrågor. | Förmåga att uppfatta olika värderingar, perspektiv och syften | Eleven uppfattar under handledning att olika aktörer som producerar information om samhällsfrågor har olika perspektiv. | Eleven uppfattar att information om samhällsfrågor som produceras av olika aktörer innehåller olika perspektiv och har olika syften. | Eleven ger exempel på olika perspektiv och syften i anknytning till samhällsinformation som produceras av olika aktörer. | Eleven förklarar med hjälp av exempel hur samhällsinformation som produceras av olika aktörer anknyter till olika                    |

| Mål för undervisningen                                                                                                      | Innehåll | Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen                                                                               | Föremål för bedömningen                                                                                                                    | Kunskapskrav för vitsordet 5                                                                                                                                                         | Kunskapskrav för vitsordet 7                                                                                                     | Kunskapskrav för vitsordet 8                                                                                                                                                              | Kunskapskrav för vitsordet 9                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| perspektiv och har olika syften                                                                                             |          |                                                                                                                                         |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                           | värderingar, perspektiv och syften.                                                                                                                                                                                               |
| <b>Att implementera kunskaper om samhället</b>                                                                              |          |                                                                                                                                         |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                   |
| M7 uppmuntra eleven att öva grundläggande demokratiska färdigheter att påverka och att diskutera olika åsikter konstruktivt | I1-I3    | Eleven lär sig grundläggande färdigheter att påverka på ett demokratiskt sätt och att diskutera olika åsikter konstruktivt.             | Förmåga att tillämpa grundläggande färdigheter i att påverka på ett demokratiskt sätt samt samhällskunskaper och -färdigheter i praktiken. | Eleven känner till att i en demokrati har hen möjlighet att påverka i frågor som berör hen själv och andra samhällsmedlemmar.<br><br>Eleven ger ett exempel på ett sätt att påverka. | Eleven använder några sätt att påverka på ett demokratiskt sätt.<br><br>Eleven lyssnar på andra och motiverar sina egna åsikter. | Eleven tillämpar principer och färdigheter som gäller i en demokratisk gemenskap, till exempel att lyssna, ta ställning, förbinda sig till majoritetsbeslut samt att påverka i närmiljön. | Eleven tillämpar principer och färdigheter som gäller i en demokratisk gemenskap på ett mångsidigt sätt.<br><br>Eleven utvärderar sitt eget och gemenskapens sätt att agera ur perspektivet att påverka på ett demokratiskt sätt. |
| M8 hjälpa eleven att förstå grunderna för sin egen penninganvändning och sina egna konsumtionsval och öva                   | I1, I4   | Eleven lär sig att förstå grunderna för sin egen penninganvändning och sina egna konsumtionsval samt färdigheter som anknyter till dem. | Förmåga att tillämpa grunderna för penninganvändning och egna konsumtionsval                                                               | Eleven ger exempel på konsumtion och sparande.                                                                                                                                       | Eleven ger exempel på effekter av hållbar penninganvändning och konsumtionsval.                                                  | Eleven utvärderar olika sätt att använda pengar och lösningar i anknytning till konsumtion och berättar om hur hens konsumtionsbeslut                                                     | Eleven redogör för vilken inverkan individens penninganvändning och konsumtion har på närgemenskapen, miljön och samhället.                                                                                                       |

| Mål för undervisningen                                                                                                          | Innehåll | Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen                                                       | Föremål för bedömningen       | Kunskapskrav för vitsordet 5                                                                                                                                             | Kunskapskrav för vitsordet 7                                                                                                                                                                                                | Kunskapskrav för vitsordet 8                                                                                                                                 | Kunskapskrav för vitsordet 9                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| färdigheter som anknyter till dem                                                                                               |          |                                                                                                                 |                               |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                             | inverkar på andra människor och miljö.                                                                                                                       |                                                                                                       |
| M9 uppmuntra eleven att delta i olika samhällsaktiviteter och öva sig i medieanvändning på ett säkert och samhällsmedvetet sätt | I1, I3   | Eleven lär sig att delta i olika samhällsaktiviteter och använda media på ett säkert och samhällsmedvetet sätt. | Deltagande och mediekompetens | Eleven ger ett exempel på ett säkert sätt att använda media.<br><br>Eleven kan under handledning ge ett exempel på att använda media som ett medel på samhällsaktivitet. | Eleven ger exempel på säkra sätt att använda media och känner till risker i anknytning till att använda media.<br><br>Eleven ger exempel på sätt att använda media som ett medel för att tänka och handla i samhällsfrågor. | Eleven reflekterar över säkerhetsaspekter i anknytning till att använda medier och att använda medier som verktyg för att tänka och handla i samhällsfrågor. | Eleven utvärderar olika sätt att använda medier ur säkerhetsperspektiv och ur perspektiv att påverka. |